

Т. П. Нижник

Арциховський Володимир Мартинович

АРЦИХОВСЬКИЙ Володимир Мартинович (26. 06(08. 07). 1876, Житомир – 13. 06. 1931, Москва) – ботанік і фізіолог. Закін. С.-Петербур. університет (1900), де був залишений при каф. ботаніки для підготовки до професор. звання. Асистент Жін. мед. інституту та викл. Вищих жін. фармацевт. і Вищих жін. природодослідн. наук. курсів. 1906 отримав ступ. магістра ботаніки. У 1907– 22 – проф. фізіології рослин і мікробіології Донського політех. інституту у Новочеркаську. Одночасно у 1910–22 – директор, а згодом ректор організ. ним там само Природодослідн. вищих жін. курсів, перетвор. 1916 на Вищі жін. с.-г. курси, 1919 – на Донський с.-г. інститут, а 1922 – Донський інститут с. господарства і меліорації. 1918 А. організував у Новочеркаську відділ. Рос. ботан. товариства й очолював його до 1923. У 1923–25 – завідувач кафедри фізіології рослин у Лісовому інституті в Москві, чл.-співроб. Держплану СРСР, а в 1925–27 – співроб. Держплану РРФСР. У 1926–27 керував лаб. фізіології рослин у Нікіт. ботан. саду (Ялта). Від 1926 – чл. оргбюро Центр. ліс. дослід. станції у Москві, згодом – зав. лаб. фізіології рослин. Від 1928 очолив відділ НДІ деревини, а від 1930, після приєднання дослід. станції до цього інституту, керував його лаб. фізіології рослин, а також каф. ботаніки Моск. лісотех. інституту. Працював у галузі фізіології, анатомії і морфології рослин, екології. Створив і вдосконалив низку методів, зокрема вивчення вод. режиму рослин, особливо визначення сисної сили органів рослин; метод застосування колоїдал. плівок, повітр. культури рослин; асептичне отримання чистого насіння тощо. Н.-д. діяльність розпочав у 1900. У 1901 перебував на о-вах Балтійського м., де збирав водорості, досліджував карликові форми *Ficus vesiculosus* Z. Результати роботи опубл. у магістер. дис. «О карликовых формах *Ficus vesiculosus* Z. в связи с вопросом о дегенерации» // «Тр. ботан. сада», 1905, т. 24. Водночас працював у гербаріях Стокгольма, Упсали, Лунда, Копенгагена, Кіля, Неаполя. Започаткував спец. дослідження фізіології дерев. рослин, особливо їхнього вод. режиму. Досліджував також стерилізацію насіння, повітр. культури, колоїди, антоліз квіток, вплив отрут, бактеріопурпурин та ін.

Основні праці

Раздражимость и органы чувств у растений. С.-Петербург, 1912; Получение чистых семян с помощью дезинфекции // Зап. ст. испыт. семян при Ботан. саде. 1915. Т. 2, вып. 6; О теплоемкости воды в связи с общими соображениями о жидкостях и газах // Изв. Новочеркас. высш. жен. с.-х. курсов. 1918. Т. 2; Ботаника: Курс. Москва, 1926; Рост саксаула и анатомическое исследование его ствола // Тр. по приклад. ботанике, генетике и селекции. 1928. Т. 19; О сосущей силе древесины и о методах ее измерения // Сосущая сила древесины. Москва, 1932; Физиология репетецких псаммофитов // Тр. по приклад. ботанике, генетике и селекции. 1933. Т. 1, вып. 1.

Рекомендована література

1. Надсон Г. Природа. 1931. Вып. 8;
2. Петров М. Труды по прикладной ботанике, генетике и селекции. 1933. Т. 1, вып. 1;
3. Любименко В. Советские ботаники. 1934. Вып. 2;
4. Бабий Т. П., Коханова Л. Л., Костюк Г. Г., Задорожный А. Г., Матвеев С. А., Погребняк Л. П., Теплицкая Е. В., Труханов В. А. Биологи: Биографический справочник. К., 1984;
5. Липшиц.

Бібліографічний опис:

Арциховський Володимир Мартинович / Т. П. Нижник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44406>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).